SOCIETATEA STUDENŢILOR MACEDO-ROMÂNI

ROMÂNII

DIN

MACEDONIA, EPIR, TESALIA, ALBANIA, BULGARIA ŞI SERBIA

(NOTE ETNOGRAFICE ŞI STATISTICE)

DE

L. T. BOGA

BUCUREŞTI
TIPOGRAFIA „VOCEA POPORULUI“ AL. AGAPIE
STRADA CÂMPINEANU No. 17
1913

www.dacoromanica.ro

SOCIETATEA STUDENŢILOR MACEDO ROMÂNI

ROMÂNII

DIN

MACEDONIA, EPIR, TESALIA, ALBANIA, BULGARIA ŞI SERBIA

(NOTE ETNOGRAFICE ŞI STATISTICE)

DE

L. T. BOGA

BUCUREŞTI
TIPOGRAFIA „VOCEA POPORULUI“ AL. AGAPIE
STRADA CÂMPINEANU No. 17
1913

www.dacoromanica.ro

AROMÂNII

Cu un teren aşa de accidentat, şi în direcţii opuse, dând prin aceasta naştere la o sumă de unităţi plastice distincte, Peninsula Balcanică încă din cele mai vechi timpuri a prezintat şi sub raportul politico-etnografic o înfăţişare tot atât de variată. Numeroasele văi bine închise, ca şi regiunile întinse dosite de lanţuri înalte de munţi, erau nişte adăposturi unde odinioară puteau trăi în tihnă nenumăratele triburi din Peninsula Balcanică. O unitate politică propriu zisă nu s'a putut înfăptui nici atunci când întreaga Peninsulă era sub o singură stăpânire [1]). Nici revărsarea în masă a unui popor peste o bună parte a Peninsulei Balcanice nu i-a putut imprima o înfăţişare etnică unitară. Dacă printr'un flux al mării slave s'a părut un moment că întreaga Peninsulă devine slavă [2]), mai târziu marea aceasta slavă a trebuit să-şi retragă valurile într'o albie mai mică, unde există până azi [3]). Din cauza acestor mari mişcări trebue să fi avut loc şi deplasarea elementului românesc din Peninsula Balcanică. Taraţi de curentele slave, o parte din elementul românesc dela miază noapte a trebuit să-şi caute adăposturi în partea de miază-zi a Peninsulei, unde se răspândise şi elementul slav [4]). Destul de numeroşi însă şi la nordul Peninsulei şi în Apusul şi în Răsăritul ei, Românii şi după această răspândire, au continuat a fi în legătură, fiind siliţi mai ales de ocupaţia lor de predilecţie,

1) Se ştie că unele despotate din imperiul bizantin erau aproape independente. Câtă vreme nu le-a trebuit jupanatelor sârbeşti până să formeze un stat naţional unitar! Apoi tendinţele separatiste ale unor paşale din imperiul otoman se manifestă tocmai în regiuni de acestea caracteristice.

2) **Const. Porfiroghenetul:** *De tematibus* pa . 53 „s'a slavizat intreaga ţară şi a devenit barbara".

3) Resturile slave dela Sudul Peninsulei au fost asimiliate, iar amintirea locuirii slave în aceste ţinuturi e pastrată de toponimia slavă atât de bogata. Iată câteva numiri slave a satelor din Tesalia, Epir şi Albania, azi cu populaţie aromâneasca: *Dragovişte, Doliani, Breaza, Dobrinovo, Grebenici. Leaşniţa, Cerneşi, Beala, Cosova, Drenova, Selişte, Starova, Suropoli, etc*

4) In Grecia de azi şi Epir, unde probabil mai existau elemente româneşti răsleţite.

www.dacoromanica.ro

păstoritul [1]). Ast-fel întregul element românesc din Peninsula Balcanică a trăit veacuri dearândul alături de Slavi [2]), a înrâurit viaţa acestora, primind în schimb anume influenţe, cari ne arată cât de strâns legat a fost în trecut traiul acestor două popoare [3]). Nu în toate părţile însă au putut trăi Românii în continuu în mijlocul Slavilor. Anume în partea de Nord-Est a peninsulei Balcanice din cauza împrejurărilor politice prea turburi—în urma înfiinţării împeriului româno-bulgar—elementul Românesc a început să devie din ce în ce mai puţin numeros, până când s'a pierdut în masa slavă [4]). In centrul şi Sudul Peninsulei Balcanice însă, unde Românii erau destul de compacţi, şi unde legătura între ei era neîntreruptă, au putut să-şi continue viaţa naţională încă multă vreme [5]). Populaţiunea aceasta de păstori n'a putut să rătăcească însă într'una, şi când s'a aşezat statornic acolo unde înainte era mai mult un oaspete, când grupuri răsleţe şi-au căutat adăposturi printre populaţia străină, slăbind prin aceasta puterea de resistenţă a întregului grup românesc, a început să-şi rărească din ce în ce rândurile [6]). Când anume s'a petrecut procesul acesta, azi cu greu se poate determina cu preciziune. Se pare însă că început sub domnia ultimilor ţari sârbi, a fost grăbit de năvălirea Turcilor, care a produs o schimbare în înfăţişarea etnografică a întregei Peninsule Balcanice. Atunci populaţia toată a Peninsulei a fost pusă în mişcare [7]) şi în faţa unor năvălitori „păgâni", „creştinii" se adăposteau unde puteau, ca să scape de urgia noilor veniţi [8]). In perioada aceasta de nesiguranţă nu poate să mai fie vorba de acele drumuri pe cari le făceau înainte păstorii aromâni în lungul şi latul Peninsulei Balcanice. Au trebuit să-şi aleagă un ţinut unde vara puteau să găsească munţi cu păşuni întinse,

---

1) *Checavmenos* ne aduce mărturia că Vlahii din Tesalia se duceau vara în munţii Bulgariei.

2) In unele regiuni împreună cu Albanezii. Azi încă poporul sârb confundă aceste două elemente.

3) De relevat latura păstorească din viaţa Aromânilor. **„Celnicatul"**—odinioară şi cu atribuţie militaro-judecătorească, pe lângă cea păstorească păstrată până azi—este de origine slavă.

4) Rărirea populaţiei româneşti din aceste părţi a fost cauzată pedeoparte de emigrararea ei în spre Vest şi Sud-Vest, iar pe dealta prin întreruperea venirii Românilor dela Sud în aceste locuri în timpul verii.—Procesul de asimiliare trebue să fi fost grăbit şi prin stabilirea Românilor în centrele mai mari, unde puteau să joace un rol politic mai însemnat.

5) Documentele sârbeşti ne aduc mărturii preţioase pentru aceşti Români,

6) Mai ales viaţa nomadă a Românilor a contribuit la păstrarea fiinţei lor etnice.

7) *Sârbii* pribegeau în spre Nord, *Bulgarii* s'au adăpostit în creerii Balcanilor, *Grecii*, s'au mişcat mai puţin, iar *Albanezii* erau de mai înainte bine adapostiţi în regiunile lor. De altfel trecerea lor la mohamedanism i-a scutit de mari deplasari.

8) In timpul acesta o parte din Românii cari mai rezistaseră asimilării au fost nevoiţi să se retraga in spre Sud, iar ceilalţi stabilindu-se prin satele slave cu timpul au fost contopiţi.

www.dacoromanica.ro

și iarna câmpii apropiate în cari să-și adăpostească vitele. Ast-fel câmpia Tesaliei, munții Pindului, a Olimpului, a Gramosului și Tomorului cu ramificațiunile lor, precum și câmpia Muzachia, au atras și acum [1]) populația românească, care era împrăștiată pe întinderi mai mari.Numai această concentrare a forțelor românești, această unitate etnică și teritorială [2]) a asigurat dăinuirea elementului românesc din Peninsula Balcanică. Căci în vecinătatea unui popor străin [3]) înzestrat cu o cultură cu puteri atât de dizolvante, cultură pe care și-a însușit-o și elementul românesc, fără această concentrare a forțelor etnice românești, numai cu „puterea de resistență a rasei", cu greu s'ar fi putut menține aci Românii. Regiunea această este leagănul Aromânilor de azi din întreaga Peninsulă Balcanică.

Aci toponimia românească [4]) păstrează amintirea acestei locuiri vechi și continue a Aromânilor. De aceste ținuturi leagă și tradiția origina celor mai multe grupuri de Aromâni din Macedonia [5]). Căci după consolidarea puterii otomane în întreaga Peninsulă, încetând turburările și nesiguranța de mai înainte, Aromânii cu turmele lor au început din nou să cutreere Balcanii, munții Serbiei, ajungând până în Bosnia și mult mai departe chiar [6]). La această mișcare păstorească se adaugă aceia a meșteșugarilor, negustorilor, chirigiilor cari deveniră cei mai importanți factori nu numai în Peninsula Balcanică, ci și în țările învecinate. Mai ales acest element a jucat un rol cultural însemnat, pe care Slavii înși-și nu-l pot contesta [7]). Ast-fel înainte de mprăștierea Aromânilor cauzată de distrugerea marilor centre Moshopole, Gramoste, Niculița, Linotope și celelalte a avut loc o emigrare lentă, care a slăbit puterea de rezistență mai ales a grupului de Aromâni din Albania [8]). Odată pornit, curentul acesta de emigrare a crescut din ce în ce mai mult, până când ne-a dat înfățișarea de azi a Aromânilor.

După regiunea din care-și trag origina, Aromânii azi se

1) Această regiune și înainte primea mereu elemente numeroase de la Nord-Est și Nord.

2) Legătura la un popor păstoresc o înlesnesc mai ales munții.

3) Poporul grec.

4) Satele Furca, Păzi, Lunca, Cheare, Paltin etc, muntele Giug, Flamburari și altele.

5) Mulți Aromâni din Magarova, Târnova au încă proprietăți în satele românești din Tesalia.

6) De altfel și păstorii Români au cunoscut de demult regiunile din dreapta Dunării, unde se întâlneau probabil cu păstorii Aromâni. Chiar azi în satele Mramoreni și Litacea din Bulgaria sânt Români și Aromâni. Și unele indicii par a arăta că a fost și o mișcare păstorească puternică dela Nord spre Sud.

La *Samarina* găsim *Cheatra* **neagră**, *la Bogdan*, numiri de dealuri: iar limba unor grupuri de Aromâni din Tesalia conține multe cuvinte daco-române.

7) **Țviici**: *Probleme antropogeografice în Peninsula Balcanica* pag. 27 (în *Sbornicul etnografic* al Academiei sârbești Vol. IV).

8) Atunci trebue sa fi avut loc și asimiliarea Aromânilor de catre Albanezi pe care o discută. Dl. **C. N. Burileanu** în valoroasa D-sale operă *„Dela Românii din Albania"*.

www.dacoromanica.ro

împart în mai multe grupuri, cari se deosebesc între ei după nuanțe de port, limbă, și ocupație [1]).

Moshopolenii sânt răspândiți mai toți prin orașe și de aceia portul lor n'are un caracter pur național aromânesc. Imprumutat dela popo rele cu cari i-a adus în contact comerțul, portul lor are o înfățișare pur orientală: un *anteriu* lung (ișlic) încins cu brâu peste care vine *„bidenea"* tot pe atâta de lungă, căptușită cu blănuri scumpe; în cap poartă fesuri (cei bătrâni au fesurile mai rotunde, ele însă dispar), se încalță cu pantofi, iar ciorapii lungi până la genunchi, sânt de obiceiu albi, mai cu deosebire la cei bătrâni, cari păstrează și semnul cel mai caracteristic al însă-și firii orientale, mătănìile (*ori* sau *cumbuloghe).*

Aromân Moshopolean

Și Aromânii din celelalte grupuri, cari s'au stabilit la orașe sau în apropierea lor, au și ei portul acesta oriental. Vara în locul „bidenei" se poartă *„șcurtă"*. Femeile au un port comun și femeilor creștine ale celor lalte naționalități, cu caracteristica „șchepă" sau căftane" cu care se leagă pe cap, și *„saclu"* îmblănit și lung ca și „bidenea" bărbaților. La femeile bătrâne, predomină culoarea neagră.

Grămustenii păstrează portul național aromânesc: flanela numită de ei *„găzoafa"*, apoi *„cămeașa cu cline"*, *„cândușa"* fără mâneci, *„mintanlu„* cu mâneci, *„măliotlu"* (pentru cei tineri), *„sarica"* (pentru bătrâni), *„brânlu sau sileajca"* formează portul Aromânilor Grămusteni. Pe cap poartă căciula albă, un fel de fes alb, fără ciucuri, în picioare au *„lă puzi"* (ciorapi) *„cioariți alghi"*, și pantofi. Iarna se servesc de *„tălăgan"* sau *„tămbare"* cari sânt destul de groase.

Femeile poartă flanelă, cămașă *„chiptar"*, *„fustane"*, *„giumădane"*, *„cândușă"*, *„sarică"*, *„poală"* (șorț), în cap unele

1) Moshopoleni, Grămusteni, Epiroți, Tesalioți, Muzăcheari, Olimpieni, Fărșeroți și Megleniți.

www.dacoromanica.ro

poartă *„ţipă“* peste care se leagă cu *„şimia“* altele *„căciulă cu tas di asime“* având în faţă un *„baer“* şi *„arădăriche di flurii“*; în picioare au *„lăpuzi“* şi *„păpuţă“* (pantofi).Se încing cu *„bârnu“* de care atârnă un lanţ de argint, la marginea căruia se află *„căstura“* (briceagul) şi *„tabachera“* (o cutiuţă de argint pentru bani).

Aromân Grămustean

Epiroţii poartă *maliot, ţipune, cănduşe, ileche, cămeaşă, brân, lăpuzi, cioariţi, călţăvete,* şi *cordeli* (pantofi) în cap poartă căc ula albă ca şi a Grămustenilor, tinerii însă poartă *„barbarusă“*, tot un fel de căciulă albă împletită.

Femeile poartă „sarică“ *ţipune, cănduşe, fustane, poală, lăpuzi, cordeli* şi sânt încinse cu *„bârnu“* peste care pun *„ciuprăchile di asime“*, iar în cap se leagă cu *„măndilă“*. Şi Aromânii din Tesalia au aproape ace-

Aromâni Epiroţi

laş port, prezentând desigur mici deosebiri. In genere Aromâncele toate poartă *„minghiuşe sau veri di asime şi amalămă“* (cercei

www.dacoromanica.ro

de argint şi aur) apoi *„biligiţi“* (brăţări) şi alte podoabe, cari mai ales la Fărşeroate sânt foarte numeroase.

Românii din Albania, unii au împrumutat portul albanezesc, iar alţii au portul grupului de Aromâni căruia aparţin (Fârşeroţi, Morhopoleni), de aceia nu vom vorbi aparte de portul acestor Români.

Fărşeroţii de asemenea au portul curat naţional aromânesc ca şi grămustenii ; *„cămeaşa“*, apoi flanela, pe care ei o numesc *„coace“* peste care vine *„giamadanea laie chindisită“*, apoi *„dulumici albu chindisit cu laie“* (brodat cu negru), *„tălăgan laiu“* *„sarica albă“* purtată de bătrâni (*„auşi“*) ; în picioare poartă *„ţăruhi“* (opinci) *„părpozi“* şi *„cioariţi alghi“* iar în cap căciulă albă. Aceste sunt părţile din cari se compune portul bărbătesc al Fărşeroţilor.

Aromân Fărşerot (celnic)

Femeile fărşeroate au un port foarte bogat; peste *„cămeaşa albă cu lilice“* (râuri), vine *„coacea“*, apoi *„şăguna cu clini“*, *„pudeaua“* (şorţul), *„băr laiu“*, *„curaua largă“*, *„ciuprăchile di asime“* (argint) cari servesc ca cingătoare. In cap poartă *„ciupările di asime“*, apoi *„şămia“* — mai ales la femeì şi fete, şi *„ciceroana“* legătură albă purtată numai de bătrâne. Ca podoabe femeile atârnă de brâu o mulţime de lanţuri de cari leagă bricege, cruciuliţe şi altele. Starea înapoiată a Fărşeroţilor îi face să ţie mult la podoabe sclipitoare.

Megleniţii deşi în mijlocul unei populaţii străine au un port caracteristic, care îi face să se deosebească de ele. Bărbaţii poartă cămaşă, *„abă“* (flanelă de lână sau bumbac) *„gibădan“*, *„sucardi“* (un fel de sarică, se poartă când e frig) *„cupăran“* (dulamă de lână) *„bărnăveţi“* negri de lână, *„bron“* sau *„chimer“* (brâu sau chimir) *„zifri“* (cioareci) ciorapi. opinci cu curele (la Fărşeroţi sunt fără curele); pe cap poartă căciulă înfăşurată cu *„şămie“* de diferite culori. Iarna se mai servesc de cojoc şi *„păngioc“* la celelalte grupuri de Aromâni numit „tămbare“.

Femeile poartă cămaşă, *„antirie mică“*, *„zăbun“*, *„bron sau*

www.dacoromanica.ro

chimei", *„prigaciu"* (şorţ) *„saghia vizită"* (haină brodată până la glesne), *„şaic roşi"* (rochie de mireasă), ciorapi, iar pe cap se împodobesc cu *„tipilioc"*, *„şimia"*, *„chiluvet"*, *„trapnă"*, *„baier"* (şir cu mărgele); bătrânele poartă *„bulica"* un fel de peşchir alb. Şi femeile poartă opinci, dar se obicinuesc şi ghete de târg.

Satele româneşti [1]) sânt aşezate cele mai multe pe înălţimi, cu case destul de încăpătoare [2]) pentru ca să poată trăi la o laltă întreaga familie, care adesea ori se compune de peste 20 membri.

Aromân Meglenit

Aromânii cari se ocupă cu păstoritul vara îşi construesc la munte „călive", unde locuesc ei şi prepară brânză, caşcaval, urdă etc.

Călivele sunt împletite de nuiele, dinăuntru lipite cu lut şi acoperite cu paie, cei cu dare de mână le clădesc cu piatră.

In apropierea călivelor se află tàrlele pentru oi (căşeri).

Industria laptelui era odinioară numai aromânească, azi însă este în decadenţă, din cauza împrejurărilor turburi din ultimele decenii.

La oraşe Aromânii deşi trăesc de obiceiu în cartiere separate, casele lor nu prezintă nici un caracter naţional; în exterior doar curăţenia le face să se deosebească de casele populaţiilor străine, iar în interior aranjamentul şi luxul adesea ori prea isbitor.

Pe deoparte tendinţa firească de emigrare a populaţiei păstoreşti, iar pe de alta dorul de muncă şi câştig a populaţiei meşteşugare şi negustoreşti au făcut ca Aromânii să se împrăştie aproape peste întreaga Peninsulă Balcanică. Ast-fel răspândiţi, Aromânii de unii sânt socotiţi ca o populaţie destul de numeroasă, pentru-ca de alţii să fie reduşi numai la câteva zeci de mii.

Aceasta ne arată cât de mare este greutatea stabilirii numărului exact al Aromânilor. La lipsa unei statistici oficiale a populaţiei din regiunile locuite de Aromâni, se adaugă însuşi

---

1) De tipul grămădit.

2) Casele sunt mai toate de peatra, cu un cat. Casa se compune din: *ubor, culughios. ţilar* şi *ahure*, iar catul întâiu are *pat-mare*, *pat-mic*, *odăi* şi *casă* unde e vatra.

www.dacoromanica.ro

caracterul nestabil al unei mari părţi de Aromâni, care adesea ori sunt trecuţi cu vederea.

Deşi împrăştiaţi pe un teritoriu aşa de întins, Aromânii pe alocurea formează şi grupuri destul de însemnate [1]), în raport cu celelalte naţionalităţi conlocuitoare. Căci nu-i o singură regiune mai mare, care să cuprindă o populaţie omogenă în masă

Peninsula Balcanică cu întinderea elementului românesc.

compactă: pretutindeni satele sunt amestecate, şi nu arare-ori se întâlnesc reprezentate aproape toate naţionalităţile chiar pe mici întinderi de pământ [2]). De aceia dacă pentru valorificarea forţelor etnice ale Aromânilor se raportează numărul lor nu cifrei globale a tuturor populaţiilor din regiunile locuite de ei, ci a fiecăreia în parte, rezultă că numai în puţine locuri forţele Aromânilor sunt întrecute de acele ale unor naţiuni străine [3]). Dacă la aceasta se mai adaugă organizaţia patriarhală [4]) a unora dintre Aromâni, situaţia economică destul de înfloritoare a celor mai mulţi, mobilitatea continuă a unei bune părţi dintre ei, precum şi tendinţa instinctivă de a păstra limba, datinile, portul, aproape a tuturora, conservarea de până acuma a elementului aromânesc în Peninsula Balcanică nu pare o enigmă.

---

1) Grupul dintre Veria şi Vodena de 26.675; cel din Meglenia de 32,525; Bitolia cu împrejurimile 67.580; apoi grupul epirot de 108.625.

2) La poalele muntelui Peristera de pildă sunt sate româneşti, albanezeşti, turceşti şi bulgăreşti.

3) Aromânii însă sunt favorizaţi şi de poziţiile şi mărimea satelor lor.

4) Din acest punct de vedere „celnicatele" sunt un element antropogeografic foarte însemnat.

www.dacoromanica.ro

Azi Aromâni sunt stabiliţi în Macedonia, Epir, Tesalia, Albania şi Bulgaria, iar în număr mai mic în Serbia [1]) şi în Bosnia şi Herţegovina [2]). Pentru stabilirea numărului exact al Aromânilor trebue să se ia în vedere nu numai Aromânii aşezaţi prin sate şi oraşe ci şi populaţia aceia flotantă care rătăceşte prin munţi, şi care este destul de însemnată. Astfel dacă la numărul total care rezultă din populaţia aromânească a satelor şi oraşelor din cele cinci regiuni cuprinse în tabloul statistic anexat, se mai adaugă Aromânii nomazi din regiunea Ianinei, Prevezei, Arghirocastrului, a Grebenei, a Beratului, a Avlonei, a Elbasanului a Elasonei şi a Seresului [3]), precum şi aceia din oraşele cari nu sunt cuprinse în acest tablou [4]), *numărul Aromânilor din Peninsula Balcanică azi se ridică la 700.000.*

— FĂRŞEROATE —

Pentru un ţinut cu nişte caractere plastice şi etnografice atât de variate — aşa cum este partea Peninsulei Balcanice locuită de elementul Aromânesc — numărul acesta al Aromânilor reprezintă o forţă etnică destul de însemnată, care asigură dăinuirea lor şi pentru viitor, dacă se va păstra unitatea politică a teritoriului locuit de cea mai mare parte dintre ei.

1) **Carici Sârbia** pag. 768. Pe lângă pastorii Aromâni numiţi de Sârbi *Ţărnovnnţi.* în oraşele mari din Serbia se găsesc peste 8.000 de Aromâni negustori şi meseriaşi. In total în Serbia se găsesc 10.000 de Aromâni.

2) **T. Filipescu :** *Coloniile românc din Bosnia.*

3) Ca bază s'au utilizat statisticile cele mai exacte, adaugându-se creşterile medii pentru intervalul de când au fost stabilite acele statistici şi până azi. S'au avut în vedere şi scăderile. (Bollettino del Ministero degli Affari Esteri 1902). Numărul Românilor nomazi se ridică la 140.000.

4) In primul rând oraşele din Turcia, apoi din Bulgaria şi Serbia.

www.dacoromanica.ro

A. MACEDONIA

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români	No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
1	Aghio-Iani	485	45	Cruşova	9650
2	Alistrat	1530	46	Cupa	1260
3	Argacio	405	47	Demir Hisar	780
4	Bacevo	760	48	Djumaia de Sus	3680
5	Bania	120	49	Djumaia de Jos	5865
6	Banisca	510	50	Dobro-Pole	480
7	Belcamen	1680	51	Doliani	2250
8	Biliţa	340	52	Doxati	760
9	Birislav	860	53	Drama	1680
10	Blaţa	4105	54	Duraşca	270
11	Blătiţa	350	55	Edernedjic	290
12	Bresniţa	400	56	Egri-Palanca	765
13	Bujdova	1340	57	Fetiţa	2150
14	Călinli	815	58	Florina	680
15	Călivile din Cheare	1370	59	Ghevgheli	1060
16	Calmi	680	60	Ghiumulgina	840
17	Camenic	400	61	Golaţ	425
18	Cândrova	1680	62	Goldova	405
19	Cara-Su-Ciflic	290	63	Gopeşi	3750
20	Cariţa	1800	64	Gramada	480
21	Carliciova	505	65	Gramaticova	670
22	Carlova	2760	66	Grasciani	530
23	Carlichioi	600	67	Hran	205
24	Casandra	120	68	Huma	1485
25	Cătăhă	280	69	Hurvişta	505
26	Caterina	2750	70	Iancoveţ	720
27	Cavala	156[illegible]	71	Ieriso	100
28	Ceatal	340	72	Iri-Dere	370
29	Ceatalgea	675	73	Istoc	1470
30	Cengheli	425	74	Lăpuşna	350
31	Cerepeani	570	75	Larigova	95
32	Cerevişte	420	76	Liopeni	365
33	Cernodol	485	77	Lipopelţi	420
34	Chişlar	360	78	Lipoş	675
35	Ciocaniţa	170	79	Lisec	340
36	Ciupeni	230	80	Liumniţa	3450
37	Chitca	315	81	Livezi	6840
38	Cociani	750	82	Lopova	1230
39	Comanovo	1060	83	Lugunţa	1480
40	Condurioţa	1440	84	Lupovo	485
41	Consco	935	85	Magarova	3630
42	Cratova	1635	86	Maleşeva	1260
43	Crumen	280	87	Maruşa	1050
44	Cruşevo	385	88	Mehomia	2080

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
89	Melenic	765
90	Mesmer	390
91	Molovişte . . .	3650
92	Monastir . . .	16.750
93	Murihovo . . .	2780
94	Nânta	9480
95	Nedobârsco . .	130
96	Negovani . . .	1475
97	Neveasca . . .	6740
98	Niagusta . . .	830
99	Nigrita	750
100	Nijopole . . .	2680
101	Ohrida	2530
102	Olah	585
103	Olahlai	530
104	Olahlar	480
105	Olearţi	370
106	Ormila	105
107	Ostrov	375
108	Oşani	2530
109	Paleani	1950
110	Pandelei . . .	270
111	Papadia	680
112	Papas Ceair . .	1380
113	Patecina	860
114	Perlepe	1025
115	Petelino . . .	730
116	Petrici	1280
117	Petrova	680
118	Petrovo	540
119	Pisuderi . . .	2380
120	Podos	570
121	Ponicfa	460
122	Poroi	3640
123	Poroviţa . . .	380
124	Pravişte	1360
125	Prosociani . . .	1225
126	Radovişte . . .	305
127	Rahoviţa . . .	350
128	Raınna	1650
129	Răşova	520
130	Resna	1360
131	Revenichia . .	130
132	Salonic	14.660
133	Samari	380
134	Sari-Şaban . .	320
135	Saso	345
136	Scolarţi	330
137	Scopia	2000
138	Selia de Sus .	2400
139	Selia de Jos . .	5320
140	Seres	6480
141	Sirminina . . .	875
142	Sofanderi . . .	720
143	Spancea . . .	380
144	Stanţi	265
145	Strumiţa . . .	150
146	Suntli	315
147	Şanlia	330
148	Şatra	915
149	Târnova . . .	3175
150	Târsino	360
151	Usiţa	310
152	Ţărnareca . . .	1850
153	Vacuf	330
154	Valto	170
155	Vărbiţa	720
156	Veles (oraş) . .	890
157	Veles (Călive) .	1870
158	Veria	4500
159	Vlahli	315
160	Vlaho Clisura .	6200
161	Vlaschi Colibi .	510
162	Vodena . . .	1170
163	Xanti	1730
164	Xirolivadi . . .	4200
165	Zileahova . . .	1050
	B. Albania	
166	Alambrezi . . .	175
167	Aliban	40
168	Ametbeia . . .	250
169	Arghirocastros .	780
170	Armeni	95
171	Arza	150
172	Apolonia . . .	185
173	Babiţa	75
174	Baburi	130

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români	No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
175	Bracula	25	219	Colonia	510
176	Badeleoni . . .	365	220	Condasi	160
177	Bagma	170	221	Coriţa	5700
178	Batai	165	222	Cosina	710
179	Beala de Sus .	2200	223	Cosova	145
180	Beala de Jos .	2050	224	Costreţi . . .	380
181	Beilic Seleniţa .	70	225	Cozare	95
182	Belan	190	226	Craps	40
183	Berat	5180	227	Crionero . . .	25
184	Berişti	195	228	Cruecuchi . . .	150
185	Beselie	90	229	Crueghiata . .	175
186	Bestrova . . .	205	230	Cruetepost . .	55
187	Biciueri Gramani	255	231	Crusbalto . . .	190
188	Bilcea	60	232	Cutalia	280
189	Bitcuchi . . .	305	233	Darda	70
190	Blutai	45	234	Denisco . . .	1800
191	Boboşiţa . . .	130	235	Dişniţa	265
192	Bosista	190	236	Diviaca	145
193	Breioni	340	237	Drenova	90
194	Brestani . . .	105	238	Drisa	60
195	Budari	490	239	Drobonie . . .	105
196	Buhali	425	240	Ducaşi	140
197	Bulutani . . .	290	241	Duraţo	1640
198	Bumbulima . .	125	242	Duşcu	60
199	Bunavia . . .	245	243	Duşnic	170
200	Butca	270	244	Elbasan . . .	1630
201	Calfani	90	245	Eşigura	60
202	Carbonara . .	280	246	Fereca	3040
203	Casim Bèani .	85	247	Ferizovichi . .	460
204	Cavaia	1040	248	Flochi	65
205	Cericu	165	249	Fracula	140
206	Cerma	280	250	Fraşari	1350
207	Cerna Pasa . .	185	251	Garmanicioc . .	190
208	Cerna Precutia	190	252	Garmani mici .	100
209	Cerveni	240	253	Ghianti	65
210	Chiatra . . .	370	254	Ghreti	250
211	Chelaristi . . .	350	255	Giurina	190
212	Chelbesira . .	145	256	Goriciani . . .	90
213	Chelesesi . . .	230	257	Gorosieni . . .	320
214	Ciaparat . . .	70	258	Grabiani . . .	230
215	Ciplaca	165	259	Grabova . . .	570
216	Ciumani . . .	190	260	Gradisca . . .	835
217	Calcondaşi . .	265	261	Gradiştea . . .	205
218	Cojeli	240	262	Gramostea . .	1050

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
263	Gresa	145
264	Griuca	160
265	Guriani	90
266	Hogeani . . .	80
267	Hrupişta . . .	2630
268	Jariani	350
269	Jarza	60
270	Jareza	150
271	Iavari	120
272	Imăştea	105
273	Iuba	90
274	Lacatun . . .	105
275	Levani Şaban .	190
276	Levani Samar .	180
277	Liagaşeni . . .	35
278	Liaparda . . .	145
279	Liboni	235
280	Libovsia . . .	150
281	Lioptica . . .	340
282	Liucari	90
283	Liuri	150
284	Liuzi	455
285	Lubsca	140
286	Lucti	180
287	Lunca	1340
288	Luşnia	250
289	Malibarda . .	90
290	Mboria (Emboria)	280
291	Mbrostrare . .	170
292	Mecaţi	175
293	Megidia . . .	3440
294	Miceani . . .	185
295	Mifoli	150
296	Miurtezaea . .	85
297	Mistroviţa . .	165
298	Miza	90
299	Moialia . . .	160
300	Morava	200
301	Moshopole . .	1840
302	Mulipaşa . . .	200
303	Mustagaua . .	165
304	Nicea	410
305	Nicoliţa . . .	485
306	Ngarăza . . .	150
307	Novo-Selia . .	200
308	Ogreni	240
309	Otova	280
310	Pelicazi . . .	680
311	Peştani	160
312	Petova	60
313	Peschinie . . .	290
314	Piţari	105
315	Petrondi . . .	190
316	Piescazi . . .	100
317	Piescza	200
318	Pleasa	1830
319	Pobrati	150
320	Pobrazi . . .	60
321	Pogradeţ . . .	350
322	Poiani	490
323	Poliojani . . .	105
324	Polovina . . .	145
325	Posca	160
326	Posnia	140
327	Premeti . . .	375
328	Prizren	4630
329	Protodura . .	75
330	Puleana . . .	80
331	Radoştina . . .	105
332	Rapani	80
333	Raptica	155
334	Reti	40
335	Ricai	40
336	Risnic	155
337	Rogopina . . .	390
338	Roscoveti . . .	140
339	Rrmăni	150
340	Rrmăniţa . . .	105
341	Rotul	210
342	Ruşcoli	65
343	Sânapremte .	145
344	Schepuri . . .	235
345	Scrapat	105
346	Scrofetina . . .	235
347	Sechişte . . .	340
348	Seliştea . . .	185
349	Seleniţa . . .	515
350	Servoda . . .	240

www.dacoromanica.ro

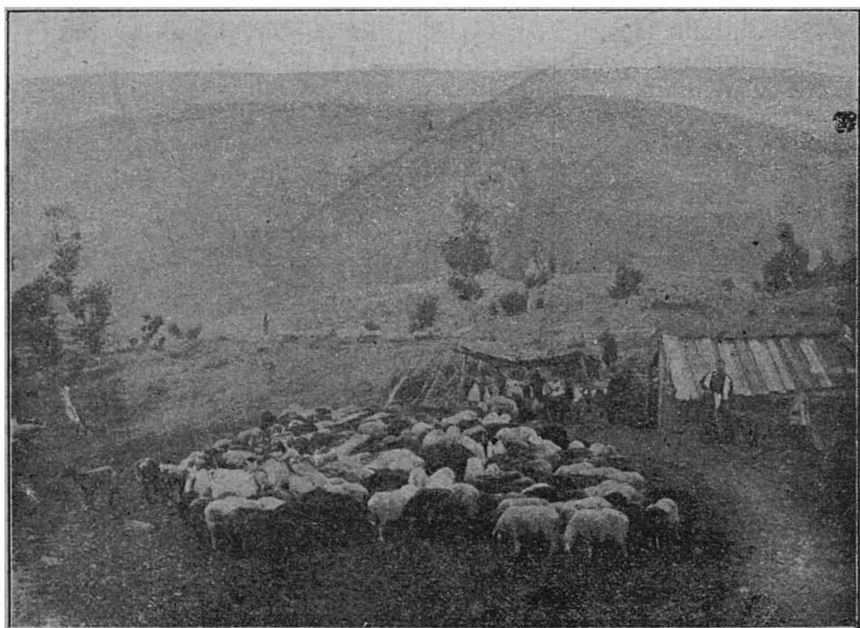
No. de ordine	Numele localităților	Numărul locuitorilor români
351	Siacureni . . .	75
352	Sope	90
353	Spoliata . . .	150
354	Starova	150
355	Stiulaşi	170
356	Strmeni . . .	230
357	Stropan . . .	360
358	Struga	425
359	Sucti	135
360	Suliani	140
361	Suropoli . . .	230
362	Svernez . . .	70
363	Şcodra	1410
364	Şipsca	725
365	Tetova (Calcandele)	820
366	Topoia	140
367	Tirana	1680
368	Tramişte . . .	120
369	Ţucalar	65
370	Urgurtu . . .	100
371	Vadiza	100
372	Valona	490
373	Vale Mare . .	250
374	Varibobi . .	270
375	Vârbaşi	100
376	Vârtopa . . .	140
377	Vaviza	60
378	Verbas	65
379	Veria	140
380	Veteric	200
381	Vila	280
382	Virusi	140
383	Vocopol . . .	145
384	Voevodani . .	50
385	Voinicu . . .	80
386	Zavaliani . . .	50
387	Zoiceua . . .	75
	C. Epir	
388	Abela	4680
389	Ameru	1530
390	Armata	860
391	Bozovo	525
392	Breaza	2170
393	Buşa	630
394	Ceariceani . .	820
395	Cerneşti . . .	1460
396	Cheare	460
397	Condurioto . .	750
398	Coniţa	470
399	Cochinoplo . .	2830
400	Cutufliana . .	750
401	Dămaş	1680
402	Damaşulu . .	730
403	Diminic . . .	180
404	Discata	140
405	Dobrinovo . .	2070
406	Dragari	960
407	Elasona . . .	1685
408	Floru	1930
409	Fteri	865
410	Furca	2575
411	Grebena . . .	2700
412	Grebenici . . .	2680
413	Guriţa	240
414	Ianina	1675
415	Laca	4150
416	Lăbăniţa . . .	1830
417	Leaşniţa . . .	2350
418	Macrin	1275
419	Meţova (Amînciu) .	8850
420	Paltin	635
421	Paliohori . . .	830
422	Paleohori . . .	970
423	Paleo-Seli . .	2770
424	Păzi	2950
425	Perivoli . . .	3730
426	Pipiliştea . . .	750
427	Podgoriani . .	2735
428	Podorghiani . .	830
429	Pojvala	565
430	Pretori	1270
431	Samarina . . .	8250
432	Săracu	6470
433	Serfige	850
434	Smixi	2930
435	Tărstenic . . .	1740
436	Turia	3610

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români	No. de ordine	Numele localităţilor	Numele locuitorilor români
437	Vlaho-Iani .	1430	479	Giulcea	730
438	Vlaho-Livadia .	6850	480	Giunerazi . . .	325
439	Vovusa	970	481	Gligeadi . . .	680
440	Vutunosu . . .	450	482	Gudovazi . . .	710
			483	Gurghiotesa .	800
	D. Grecia		484	Halic	670
441	Abdulari . . .	830	485	Hârzeale . . .	425
442	Aghiana . . .	570	486	Isahtaia . . .	720
443	Agrandelo . .	635	487	Ianea	940
444	Aivan	810	488	Lamia	350
445	Apan Pàrleango	780	489	Larisa	420
446	Avali	290	490	La Vlahlu . . .	850
447	Bacce	340	491	Lepeniţa . .	2650
448	Başlar	420	492	Liapova . . .	270
449	Buriucu . . .	595	493	Lujeşti	430
450	Calabaca . . .	850	494	Maciuchi . . .	1625
451	Calariti	1200	495	Malacaşi . . .	2470
452	Caleuzi	430	496	Misol	385
453	Calichi	2800	497	Muceara . . .	350
454	Camia	735	498	Ndeşli	310
455	Caradzolo . .	680	499	Niusit	340
456	Cardiţa	835	500	Paleo-mana . .	1460
457	Cato	510	501	Panghiu . . .	570
458	Cereşi	865	502	Pârleango dejos	835
459	Chircini (Almiro)	470	503	Patras	310
460	Cioran	830	504	Pera	870
461	Ciuciubina . .	1640	505	Pertuli . . .	930
462	Clinovo . . .	1380	506	Purovili . . .	1370
463	Cocli	360	507	Schescu . . .	630
464	Cornu	2680	508	Schineasa . . .	980
465	Coteana . . .	735	509	Strugea . . .	510
466	Coturi	750	510	Sturnari . . .	480
467	Custaneaua . .	1340	511	Suflari	725
468	Caţaro	5865	512	Şesu	490
469	Cuţomila . . .	2140	513	Tahtamani . .	730
470	Daianda . . .	630	514	Tifloseli (Orghili) .	685
471	Didireni . . .	450	515	Toivas	835
472	Doibaşii . . .	830	516	Tricala	6580
473	Doliani	810	517	Trânovo . . .	830
474	Domoco . . .	730	518	Veleştinu . . .	2360
475	Dragoviştea . .	910	519	Vendişta (Nevodi)	750
476	Fanar	750	520	Veternicu . . .	735
477	Gaic-Papa . .	425	521	Viliceani . . .	2540
478	Gardichi . . .	1430	522	Vracori	930

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitori-lor români	No. de ordine	Numele localităţilor	Numele locuitori-lor românî
			544	Lucovit	75
	E. Bulgaria		545	Mărcevo . . .	30
			546	Mramoren . .	15
523	Băchiţa	1000	547	Ochrid	45
524	Belogradzic . .	25	548	Orhania . . .	75
525	Belotinţi . . .	20	549	Otlogea . . .	280
526	Bercoviţa . . .	45	550	Por	390
527	Beş-Bunar . .	525	551	Pisdiţa	450
528	Burgas	370	552	Peştera	1680
529	Caramandra . .	460	553	Plevna	80
530	Cărtăli al Iancu	190	554	Rachitova . . .	95
531	Ceacmac . . .	260	555	Radomir . . .	45
532	Chiustendil . .	120	556	Rahova	85
533	Colibi (Costandovo)	240	557	Ravna Buca . .	245
534	Costeneţ-Bania	90	558	Rupţi	20
535	Criva-Reca . .	85	559	Samocol . . .	500
536	Dupniţa . . .	670	560	Sofia	4600
537	Deavene . . .	25	561	Sufanlu	450
538	Doreova . . .	270	562	Şirpan	730
539	Eni-Mahala . .	240	563	Saschioi . . .	860
540	Gornic	30	564	Toros	25
541	Jălti-Camene .	140	565	Vlasatiţa . . .	25
542	Lăjene	175	566	Vraţa	25
543	Liliace	15		**Total . . .**	**520.165**

Târlă (căşeare) la Aromânii păstori

www.dacoromanica.ro

Românii din Bulgaria

In două locuri Dunărea prin cotiturile ce face lasă ca ţărmul drept să pătrundă în pământul romănesc, şi ambele aceste regiuni sânt locuite azi aproape numai de Români. Căci, înaintând adânc într'o regiune cu populaţie romănească, ţinuturile aceste încă de demult trebue să fi fost cercetate şi cunoscute de această populaţie, pentru care în zile grele au servit şi de adăpost. Şi într'adevăr cele mai multe din aşezările româneşti în aceste ţinuturi au caracterul unor refugieri provocate mai ales de povara „sferturilor“ cari se înmulţiau din ce în ce mai mult.

Istoriografia noastră însemnează şi ea pribegirea populaţiei româneşti peste Dunăre, punând-o în jumătatea Secolului alXVIII, epoca fanarioţilor [1]). Trecerile în masă ale Românilor pe ţărmul drept al Dunării sânt însă cu mult mai vechi [2]). Iar aceste strămutări în masă au fost desigur precedate de treceri sporadice, cari au loc într'una mai la toate graniţele.

La început strămutările aceste ale ţăranilor Români erau mai mult nişte mijloace pentru a obţine oare-cari îmbunătăţiri în traiul lor, sau a impune învoeli mai prielnice boerilor.

Când cererile le erau satisfăcute ei se întorceau în locurile de unde plecaseră[3]), în cele mai multe cazuri însă se stabileau în ţinuturile aceste destul de bogate dar cu o populaţie foarte rară[4]). Aşezările din trecut au fost întărite de puternicile emigrări provocate de Regulamentul organic, şi aceste fiind ultimile strămutări în masă, cei mai mulţi cred că aşezarea Românilor pe ţărmul drept al Dunării datează de la această epocă.

In trecut trecerile aceste erau singura scăpare a locuitorilor depe ambele maluri: Bulgarii asupriţi şi prigoniţi de Turci în statul creştin de peste Dunăre găseau ocrotire [5]), ţăranii Români

---

1) **Fotino :** *Istoria Daciei* pag. 156. **Arhiva românească** Vol I pag. 216.

2) Anume un document grecesc din anul 1630 August 20, spune că „boerul Niculae vistierul a servit ca mijlocitor răposatului Radu Voevod pentru o silişte din Mehedinţi numită Bel-Isvor, *a cărei Rumâni se găsesc fugiţi la Vidin şi Ostrov»*. (Manuscrise Academia Română).

3 Acelaş document citat mai sus spune „şi ast-fel cu cheltuiala mea i-am scos şi i-am adus în sat.»

4) *Sbornic* (Sofia Vol V pag. 27.

5) **Miletici :** *Vechea populaţie bulgărească din Nord-Estul Bulgariei* pag. 62.

www.dacoromanica.ro

săraciţi de mulţimea dărilor pe celalt mal îşi puteau asigura un traiu mai bun [1]).

Şi aceste emigrări în trecut au trebuit să fie destul de puternice pentru ca ele să înainteze până în adâncul ambelor ţări. Căci în afară de puţinii Români cari se află azi mai în interiorul Bulgariei, toponia ne arată că înainte în aceste părţi satele româneşti erau destul de numeroase [2]).

Dacă însă Românii din interiorul Bulgariei au fost contopiţi de masa bulgărească, cei din regiunea Vidinului ca şi cei depe întregul ţărm drept, păstrând legătura cu masa românească depe celalt mal şi-au păstrat neatinse graiul, obiceiurile, portul. Amintirea vechei lor patrii trăeşte întotdeauna vie în mintea lor, şi nu odată au cerut „ei nemoşnicii" ocrotire şi ajutor dela fraţii lor depe celalt mal [3]).

Trăind într'o regiune unde satele lor se învecinează, Românii au pierdut foarte puţin din caracterul lor etnic, iar despre un început de influenţă măcar a populaţiei Bulgare nici nu poate fi vorba. Limba lor păstrează caracterul arhaic al limbii româneşti şi cu toate neologismele ce-şi fac loc [4]), graiul lor este bine păstrat [5]). Portul este de asemenea nealterat: şi la ei se găsesc cămăşile curate cu „râuri" cari îi deosebesc de Bulgarii din împrejurimi.

Satele sânt parte aşezate în şes, parte pe dealuri. Românii mai toţi au pământ de cultivat, care se află în apropierea satului. In jurul satului e un şanţ care apără *ţarina*. Apoi vine *islazul* sau *poiana* cu *câmpul* unde-şi au Românii locurile lor de arat [6]).

Cu păstoritul se ocupă mai ales Românii dela munte (pădurenii) şi aceştia îşi au „sălaşele" răspândite prin pădure [7]). Satele agricultorilor au casele (căşile) grămădite, împrejmuite doar de câte o grădină. Familia la aceşti Români păstrează încă acea legătură patriarhală, în fruntea ei fiind întotdeauna cel mai în vârstă din casă — tatăl [8]).

Viaţa lor în genere păstrează aceaşi notă de voioşie, caracteristică ţăranului român de pretutindeni. Şi contactul cu un popor

1) De aceia aşezările româneşti sânt în tot lungul malului drept al Dunării.

2) *Fureni*, *Vlaşco-Selo*, *Boureni*, *Bruseni*, *Cireni* şi altele. Şi **Lejean** în harta sa etnografică însemnează câte-va sate româneşti, cari azi au numai populaţie bulgărească.

3) La 1863 Iulie 14, Românii din *Slanotărn* cer dela „prea milostivul marele Prinţ îndreptător, ca să le miluiască şi să le dăruiască un tom de cărţi cu toată slujba bisericească, însă cu titlul cel vechiu, să nu fie cu slove latineşti, pentru pomenirea pravoslavnicei împărăţii." Şi după ce iscălesc „eu popa Stancu eu Lupu" şi alţii, neuitând ca să-şi pue şi «degetele», cererea se încheie astfel: *şi eu dascălu Gheorghe cu tot satu te rugăm pe măria ta să ne faci această bunătate*".

4) Mai ales termenii tehnici sânt bulgăreşti

5) Românii au păstrat forma veche de „*Dii*" pentru Vidin.

6) Pământul nearat se numeşte şi la ei *obleagă*.

7) Le zic şi *tărle* pentru vite. Brânza pe care o fac ei o păstrează în *berbenițe*.

8) «*Şede toţi la un loc până când trăeşte tatăl, apoi se băşcăşeşte şi tot natu îşi ia parcelu lui*». (Un Român din Bregova).

www.dacoromanica.ro

cu totul deosebit din acest punct de vedere [1]), n'a putut să schimbe întru nimic firea veselă, glumeaţă şi cam poznaşă a Românului.— Sânt foarte ospitalieri; însă dacă ai reuşit să risipeşti din sufletul lor şi bănuiala pe care li-o inspiră îmbrăcămintea ta orăşenească [2]), atunci vei fi înconjurat de o dragoste pe care numai în mijlocul celor de acasă ai simţit-o.

Toţi membrii familiei muncesc din greu: femeile prepară aproape toată îmbrăcămintea necesară pentru cei din casă, dau ajutor şi în câmp bărbaţilor, cari cu mâinile lor îndemânatice îşi fac singuri toate vasele de lemn, plugul, carul, şi cele lalte unelte necesare unei case de plugari [3]). De aceia buna stare şi orânduiala se întâlneşte aproape în toate casele Românilor din Bulgaria.

Dar după o săptămână de trudă, Dumineca, flăcăii şi fetele îşi varsă tot amarul la „uora" (hora) ce se încinge veselă în „mijlocul satului" [4]), pe când copii se joacă sprinteni în apropiere [5]), iar bătrânii „tăinuesc" mai la o parte. O viaţă intensă românească se trăeşte în toate aceste sate de Români.

In satele unde *„sânt Români uodată"* (numai Români), încuscririle fireşte nu se fac de cât numai între Români. Iar în satele şi cu populaţie Bulgărească, încuscririle se fac şi cu Bulgarii, dar nu aşa de des [6]).—Astfel s'au putut păstra Românii aceştia de peste *100.000* [7]), pe cari şcoala, biserica, şi toată administraţia bulgărească se trudeşte în zadar să-i deznaţionalizeze. Viaţa românească vie şi luminoasă pe care o trăesc azi aceşti Români, doar vremea răbdătoare şi mai ales uitarea celor de o limbă va putea poate să li-o înăbuşească.

---

1) Robia lungă a Bulgarilor de sub Turci a făcut din ei un popor tăcut, viclean, dar o viclenie pornită nu din isteţime firească ci mai mult de frică.

2) Pentru ei „orăşteanul" e un om al statului care vrea sau să-i urce dările, sau să-l spioneze. Situaţia aceasta politică a influenţat chiar şi limba acestor Români: *a tăinui* (a vorbi), a pitula (a ascunde).

3) Dela oraş cumpără numai instrumentele de fier *(fter* — cum îi zic ei).

4) Iată câte-va numiri de hore: *deasa, şiru îl mare, şiru îl mic, grănicearsca, dulghereasca, ţigăneasca, coconeasca, babuţa, ţandăra, căluşu, tudorca, sârbeasca, polonsca şi altele.*

5) Jocurile sânt aproape toate româneşti: *de-a cloţa cu puii, de-a caii, de-a ineluşu 'nvărteluşu pe-a cui mână puşu, de-a jumita, de-a mălăiaşu, de a chirmileaţa, de-a săcuiaşu, de-a turmagiu, de-a poarca, de-a pânza* etc.

6) Cei din Rachtniţa de pildă.
«Când un Român ia o ţigancă sau turcoaică, îşi strică legea, se mestecă», aceştia se numesc **mistriţoi.**

7) In *Sbornicul* din Sofia Vol. V pag. 39 se arată că există Români şi în satele: *Dolno Linevo, Labeţ, Ignatevo, Racova, Crivobara, Dălgodelţi* şi *Spancevti* cari lipsesc din alăturatul tablou, ne ştiind numărul acestor Români.

Deasemenea şi în partea de Răsărit a Bulgariei mai sânt şi alte sate româneşti, cari lipsesc din tabloul statistic anecsat. Pentru acest ţinut statistica Bulgariei însemnează un număr de 3719 Români, iar pentru ţinutul Târnova 2629. Aşa dar după statistica Bulgariei populaţia românească este de 90.083. Este cunoscută însă grija oficialităţii de a ascunde adevărata cifră a Românilor, de acea numărul de 100.000 dat Românilor din Bulgaria nu este deloc exagerat,

www.dacoromanica.ro

Românii din Bulgaria[1]

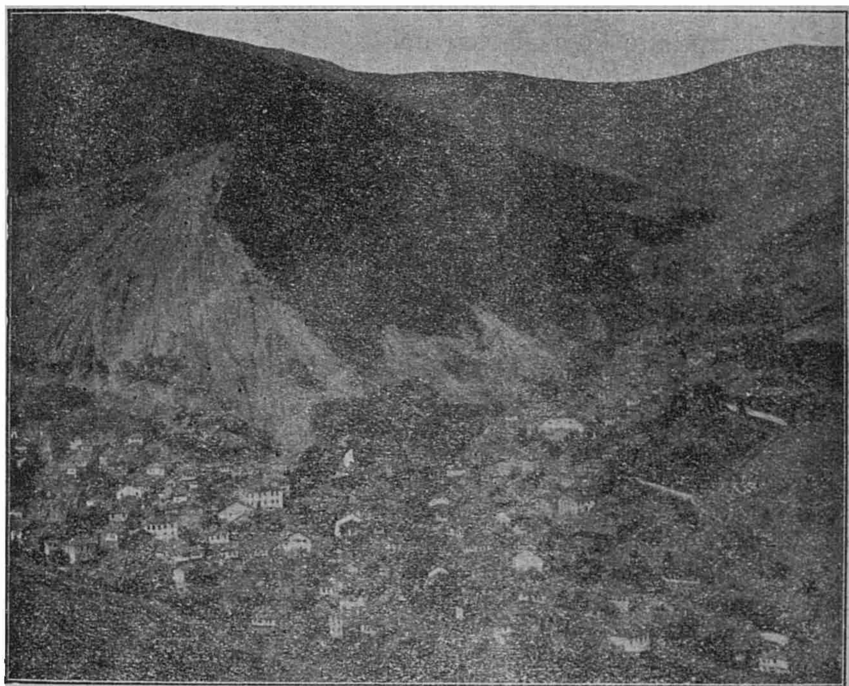
No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
	I) Judeţul Vidin	
	a) *Plasa Vidin*	
1	*Bălei*	810
2	*Bregova* . . .	4710
3	*Deleina* . . .	815
4	*Florentin* . . .	970
5	*Gânzovo* . . .	2070
6	Gărţi	300
7	*Gomotarţi* . .	1675
8	*Halvadzi* . . .	850
9	*Iasen* . . .	765
10	*Calenic*	815
11	*Capitanofţi* . .	1520
12	*Chirim Beg* . .	2060
13	*Coilovo* . . .	770
14	*Cosovo*	965
15	*Coşava*	1150
16	*Cutovo*	1355
17	*Molalia* . . .	810
18	*Negovanovţi* .	1265
19	Novo-Selo . .	70
20	Rachitniţa . .	1345
21	*Racoviţa* . . .	430
22	*Slanotărn* . .	1075
23	*Şef*	985
24	*Tianofţi* . . .	470
25	*Vârf*	2200
26	Vidin	1500
	b) *Plasa Cula*	
27	*Boriloveţ* . . .	720
28	*Boşniac* . . .	350
29	*Fundeni* . . .	140
30	*Gradscof* . . .	2030
31	*Halovo*	1450
32	*Iasenovaţ Mare*	1090
33	*Iasenovaţ mic* .	915
34	*Rabrovo* . . .	2030
35	*Şipicovo* . . .	1260
36	*Topoloveţ* . . .	875
37	*Ţărnomaşiţa* .	840
38	Zlocuchea . . .	850

No. de ordine	Numele localiiăţilor	Numele locuitorilor români
	c) *Plasa Lon*	
39	Arţar	120
40	Belogradzic . .	50
41	Calugher Mahala	1175
42	Cibăr Văroş . .	1320
43	*Ciucean* . . .	440
44	*Cule Mahala* .	1270
45	*CalugherMahala*	140
46	Dunducovo . .	240
47	Ursoaia	360
48	Vlaşca Mahala .	430
	II) Judeţul Vraţa	
	a) *Plasa Rahova*	
49	*Beşlii*	1390
50	Butan	1350
51	Cozludui . . .	3250
52	Cruşovene . .	1875
53	Glojene . . .	510
54	Hârleţ	1580
55	*Leascoveţ* . . .	740
56	Ostrof	670
57	Sărbeniţa . . .	1795
58	Saraeva . . .	40
59	Selanofţi . . .	100
60	*Vadinu vechiu* .	760
61	*Vadinu nou* . .	985
	b) *Plasa Vraţa*	
62	Costel	105
63	Gabare	65
64	Liliace	165
65	Litacea	80
66	Mramoren . .	145
67	Ohoden . . .	60
68	Peştene Gornio	65
69	Suhacea . . .	50
70	Tişcoviţa . . .	60
71	Tlăcene . . .	75
72	Vărbeşniţa . .	45
73	Vărbiţa	80

1) Satele subliniate sânt cu populaţia exclusiv românească.

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români	No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
	III) **Jud. Plevna**		83	*Măgura* . . .	1210
	a) *Plasa Nicopol*		84	Mărtviţa . . .	535
74	*Cercelan* . . .	875	85	Samovid . . .	1400
75	*Cercoviţa* . . .	410	86	Şamlievo . . .	585
76	Copriva . . .	280	87	Şiiacovo . . .	325
77	Debovo . . .	710		IV) *Jud. Ruşciuc*	
78	*Ermenlui* . .	615	88	Aidomir . . .	170
79	*Găureni* . .	2400	89	Silistra	1340
80	Ghigheni . . .	850	90	Turtucaia . . .	4680
81	Ghigheni mahala	590			
82	Gulenţi	1500		**Total** .	**90.083**

MOLOVIŞTE comună aromânească, la poalele muntelui Peristera

www.dacoromanica.ro

Românii din Serbia [1]

Incă dela aşezarea lor în Peninsula Balcanică, Sârbii au trăit alături de Români. Cu tot numărul lor considerabil şi cu tot sprijinul pe care li-l dădea situaţia privilegiată în statul lor naţional, pentru multă vreme, Sârbii n'au putut cuceri decât elementele româneşti cari se rătăceau în mijlocul lor.

Căci mişcarca continuă în care se aflau Românii, ca păstori, nu le dădea răgaz Sârbilor să aibă de cât influenţe trecătoare şi neînsemnate, aşa precum şi Românii trebue să fi înfluenţat pe Sârbi.

Numai când Românii au fost siliţi să-şi lege viaţa de pământul pe care înainte doar îl cutreerau cu turmele lor, întrerupând astfel legătura cu Românii din celelalte părţi, au început şi Sârbii să câştige pentru ei din ce în ce mai multe elemente româneşti. Şi acest proces de asimilare a trebuit să ţie mai multă vreme, relevându-se prin aceasta numărul însemnat al Românilor precum şi puterea de rezistenţă ce li-o procura numărul acesta.

Dacă printre Românii cari trăesc azi în Serbia *se găsesc şi descendenţi ai Românilor din veacul de mijloc*, cu materialul pe care îl avem la îndemână—mai ales pentru aşa numiţii Ungureni — cu greu poate susţine această părere. Insă este fapt netăgăduit că această populaţie este de obârşie *românească*, aşa precum graiul, portul, obiceiurile şi firea însă-şi o arată. Căci chiar unii dintre cercetătorii sârbi mai bine pregătiţi [2], se încumetă să aprobe că.... „oamenii aceştia (Sârbii) fugeau când în România de azi, când în munţii Ardealului, se întorceau când ţara era în linişte, fugeau din nou, până când i-a surprins liberarea de sub Turci... In această bejanie *ei (Sârbii) se amestecau cu Românii şi au primit dela ei limba şi unele obiceiuri*, nu însă pe toate".

Că au existat emigrări sârbeşti peste Dunăre, este bine cunoscut [3]; însă rezistenţa pe care a opus-o până acuma şi o opune încă populaţia românească din Serbia, ne arată că fondul ei sufletesc este altul de cât cel sârbesc; căci nu limba şi unele obiceiuri *„împrumutate"* au putut da atâta tărie de luptă instinctivă acestor ţărani harnici şi vânjoşi, dar lipsiţi de orice cultură naţională [4]).

1) Note dintr'o comunicare, ţinută la «*Institutul geografic al facultăţii de litere*» de sub direcţia D-lui Profesor S Mehedinţi.

2) **Dr. Tih. Georgevici**: *Printre Românii noştri* pag. 49, citează acest pasagiu dintr'un „Letopiseţ" fără să-l rectifice.

3) Numiri de sate cu calificativul Sârbi sânt azi încă numeroase în România întreagă.

4) Aducem numai acest argument, înşirarea celor istorice nu o socotim necesară.

www.dacoromanica.ro

Motivele cari au determinat pe Români să se aşeze în Bulgaria, trebue să-i fi silit să se aşeze şi în Serbia, mai ales că partea ocupată de Români se bucura de anume privilegii din partea Turcilor [1]. Nu se ştie când anume s'au stabilit Românii din Serbia, căci mărturii scrise asupra existenţii lor la Sârbi găsim abia la începutul Secolului al XVIII, în timpul ocupaţiei austriace [2]. Insă aşezarea Românilor a trebut să aibă loc cu mult mai înainte, căci încă în Sec. XVII pe insula Ostrovul mare, am văzut refugiindu-se Românii din satul Bel-Isvor (Mehedinţi) [3]. Ţinutul acesta al Serbiei cu munţi destul de înalţi şi cu păduri bune pentru adăpost, a trebuit să atragă populaţia din câmpia românească, ori de câte ori aceasta era expusă la încălcările duşmanilor de afară sau la lăcomia celor din năuntru. Prin poziţia sa acest ţinut, a fost cunoscut şi cercetat de sigur încă de demult de Românii din stânga Dunării [4]. De acea strămutările în masă au fost precedate de aşezări sporadice al căror început cu greu se poate stabili azi.

Ori care ar fi însă epoca stabilirii acestor Români în Serbia, azi cei mai mulţi dintre ei păstrează încă amintirea vechei lor patrii [5]. Iar cele din urmă strămutări trebue să fi avut loc pe timpul Regulamentului Organic [6].

Din două ţinuturi româneşti a emigrat populaţia românească din Serbia. Cea din Craina a venit din Ţara Românească, iar cea dela apusul râului Porecica până la Morava, precum şi cea din regiunea Zaecearului a venit din Ungaria. Insă după stabilirea Românilor în aceste locuri, au avut loc dese strămutări, de acea găsim elemente româneşti din Craina stabilite chiar în masă în satele de lângă râul Mlava [7].

Cu nume generic cei din ţinutul Crainei sânt numiţi *„Ţăreni"*, iar cei dela apus „Ungureni" [8]. Satele ocupate de Ţăreni

---

1) **M. Gh. Milicevici:** *Cralevina Sârbia* pag. 958.

2) *Raportul exarhului Maxim Ratcovici din anul 1733* în **Glasnic** Vol. LVI.

3) Documentul citat la pag. 19.

4) Azi încă „locuitorii comunei rurale Batoţii, ca să vină mai repede la oraşul Turnu-Severin, trec Dunărea pe teritoriul regatului Sârbesc, sue dealul ce vine dela Podvărşca spre Vărbiţa ce se întinde până la Dunăre şi coboară la Cladovo pe unde trec Dunărea la Turnu-Severin" *[Dicţionarul Geografic al judeţului Mehedinţi* pag. 28].

5) *«Moşu-meu a venit ghin Almaj, a trecut pe la Tăchia, aiş a fost pustă. A auzit că vilait nu-i nima aiş... Fost-a Măgarie, fost-a Vlaşca ghe acolo-s veniţi ai noştri»*. [Un Român din Metovniţa].

6) Populaţia satelor *Miiailovaţ şi Cameniţa Mică* au venit din insula Ostrovul Mare în anul 1833 sub conducerea bătrânului *Gheorghe Cornea [Glasnic* Vol. IX pag. 189].

7) Satele Starcevo, Ranovaţ, Melniţa etc. au un mare număr de Români veniţi din Craina.

8) *«Ţăreni»*, adică din Ţara Românească. Intr'adevăr la aceşti Români există cuvinte derivate din *«Ţara»* (pentru România): **grâu ţărănesc, bani ţărăneşti** (adică din Ţara Românească). *„Ungureni"* sânt numiţi aşa probabil din cauza ocupaţiei lor de predilecţie, păstoritul. Mai sânt însă şi alte numiri pe cari şi le dau Românii: Munteni, Dunăreni etc. Cei dela minele din Maidan-Pec se numesc *Bufani.*

www.dacoromanica.ro

sânt aşezate de-alungul Dunării şi mai toate sânt pur româneşti. Ungurenii sânt împrăştiaţi peste o suprafaţă mai întinsă, şi pe alocurea în satele cu populaţia în majoritate sârbească.

Satele de lângă Dunăre au casele grămădite, tot asemenea şi cele din câmpia Moravei. Insă satele dela munte sânt formate din case răspândite, adesea ori la depărtări foarte mari. Locuitorii Români dela munte cari se ocupă cu păstoria, pe lângă casa din sat, au şi „sălaşe" unde locuesc vara întreagă împreună cu familia lor. Sânt însă sate cari nu sânt formate decât numai din sălaşe împrăştiate prin pădure [1].

Român din Serbia

Aşa încât *„sălaşul"* e o formă de aşezare caracteristică pentru ţinutul acesta al Serbiei, şi care nu se întinde de cât până unde se află răspândit şi elementul românesc mai ales cel păstoresc [2].

Nu se ştie dacă forma aceasta de aşezare este veche şi dacă satele grămădite de azi au fost la început şi ele răspândite. Căci unele din sate azi răspândite [3], până mai deunăzi au fost de tipul grămădit. In genere însă lipsa de păşuni, ori pământ de cultivat, sau alte motive [4] fac ca satele să se împrăştie, pe când în trecut viaţa la sălaşe era impusă şi de împrejurările politice foarte turburi [5].

Casa din sat se compune din mai multe încăperi : 1) **„casa"** unde arde focul (bucătăria) in vatră, aci îşi ţin Românii *„vârşnicu"* (ţăstul) *„şirine ghe pământ"*, *„coleşeru"*, *„găleţi"*, *„cobilcă ghe dus apă"*, *„carliţa ghe făcut mălai"*, *„pivă ghe cerone ghe bătut sare"*, *„plosca ghe pământ"*, *„cotau ghe coleaş"* şi toate cele trebuincioase pentru o casă ţărănească ; 2) **„soba" ghe dormit"** (odaia), 3) **„pimniţa"** unde se ţin „grăunţele", 4) **„podrum"** unde îşi păstrează cele trebuincioase pentru iarnă. Casele sânt acoperite cu pae, unele cu scânduri, şi foarte puţine sate au ca-

1) landa.

2) *Sălaşul* este locuinţa omului cu toate dependiţele ei, apoi diferitele adăposturi pentru vite, livezile şi ţarinile din apropiere : *„toată imània"* (toată averea). Şi sârbii au împrumutat acest mod de aşezare.

3) Ranovaţ, Busur.

4) Satul Busur s'a răspândit din cauza inundaţiilor dese la care era expus.

5) Satele fiind prea des prădate lumea se refugia în *„sbeguri"* prin pădure. Satele se stricau necontenit şi-şi căutau noi locuri de aşezare. De aceea se găsesc azi multe *„silişti"* în ţinutul acesta al Serbiei.

www.dacoromanica.ro

sele acoperite cu lespezi [1]. In apropierea casei se află *„curelnicul“* pentru găini, *„toblari“* pentru vaci, *„oboru“* îngrădit cu nuele pentru oi, *„coşina“* pentru porci, iar mai la o parte coşul, ambarul şi casanul pentru fiert rachiu [2]. Unele case au şi *„baccea“* (grădina) unde cresc *„ocheşele“*, *„moţ de curcan“*, *„priboi“*, *„ogărştean“*, *„rută sârbească“*, *„tămăioa ă“* şi alte flori; pe la margini sunt pomi răditori, şi tot acolo se ţin *„coaşele“* pentru albine. Casele sânt curăţele, căci femeile deşi trebue să prepare toate „schimburile“ şi „ţoalele“, găsesc destulă vreme şi pentru curăţenia casei.

De obiceiu noii însuraţi îşi clădesc casele în apropierea caselor părinteşti, şi astfel satul crescând mereu, la un moment dat nefiind destul loc pentru aşezare, sânt nevoiţi să fondeze alt sat în apropiere, şi foarte rar să se aşeze prin satele învecinătate [3].

Românii se ocupă cu păstoria, agricultura, mulţi însă se ocupă şi cu diferite meşteşuguri.

Cu toate că Românii aceştia duc viaţa lor în mijlocul unei populaţii străine, portul lor păstrează azi încă un caracter romămânesc foarte pronunţat.

Bărbaţii poartă *„cămaşă cu râuri“*, care de obiceiu se cheamă *„călţan“*, apoi *„zăbun“* alb care ajunge până la genunchi, cu mănici şi se încinge cu *„şiştor“* şi *„curea“* [4], peste care se pune *„aina“*, tot albă, dar care nu este încinsă cu nimic şi are forma unei mantale mai largi. Iarna se poartă *„şuba cu bărnaşe“*.

Izmenele sânt de pânză groasă, iar peste ele îmbracă *„şoareşii“* albi. In picioare poartă *„opinşi“* lucrate foarte rudimentar, *„obele“* de lână, legate su aţă şi *„călţuni“* albi cari au numai forma ciorapilor. Pe cap poartă *„chicie“* de culoare roşie, iarna însă „căşulă“.

Mai ales Românii dela munte poartă nişte căciuli mari, ţuguiate şi cu lâna lungă numită de ei *„călăbăţ“*. Căciula aceasta a fost împrumutată şi de către populaţia sârbească, care a venit în contact cu Românii cari poartă aceste căciuli mari şi ţuguiate [5].

Mai toţi Românii au şi câte un *„brişag“*. Femeile poartă deasemenea „cămaşă“ [6] care este foarte artistic brodată la guler, la măneci şi la umeri (râuri umerei), *„mănişi ghe pânză“*, cu măneci deasemenea cu brodării bogate, *„cheba“* de lână fără măneci, în formă de cămaşă şi se poartă numai iarna, *„opregi“* [7],

1) Cele din jurul Zaecearului Podgoraţ şi Valecoane.

2) Cazanul se compune din: *cazan capac, lul, pucină* şi *giban.*

3) Din Şerbanovaţ s'a fondat satul Metovniţa, din Valecuoane, Savinaţ. La aceasta desigur au contribuit şi alte împrejurări, însă cauza principală este creşterea prea mare a caselor din satele menţionate.

4) Sânt făcuţi de lână de oaie, se mai întrebuinţează şi *„brăceri“*, mai subţiri şi mai înguşti.

5) **Carici** op cit. pag. 120. In spre câmpie *„călăbăţul“* e mai mic şi mai rotund.

6) In unele părţi se pronunţă *chimeaşă*, şi numai cea femeiască, cea bărbătească se cheamă *„călţan“* şi *chimeaşă.*

7) Se mai numeşte şi *„chiţele“*, Românceie mai poartă nişte fuste cu reţuri *„creţan“*, care e numai de culoarea neagră.

www.dacoromanica.ro

unul dinainte şi altul dinapoi cu *„şucuri“* şi ajunge până la genunchi: „aşa-i mândră... să se vadă şi „cămasa“ ; *„aina“* este la fel cu a bărbaţilor. Iarna poartă şi femeile şubă. Româncele poartă în cap *„pleceri“*, apoi *„şapţă“*, peste care vine *„propoada“*. Azi însă aceste frumoase podoabe nu se mai poartă, fiind oprite din motive igienice [1]).

După cum au păstrat portul, Românii din Serbia îşi păstrează şi obiceiurile dela naştere, nuntă, înmormântare, luând de la Sârbi, numai pe acelea cari li se impun prin biserică. Sânt foarte superstiţioşi şi *„moroii“*, *„strigoii“*, *„pricolişii“* joacă un mare rol în credinţele lor. De aceea se găsesc la ei un nesfârşit număr de „pomeni“ pentru sufletul celui răposat, şi chiar pentru cei în viaţă câte odată [2]).

Trăind însă în lumea lor de credinţe şi superstiţii, au putut să-şi păstreze tocmai prin aceasta fiinţa lor etnică [3]).

Se constată însă o influenţă a limbii sârbeşti, care impune zilnic elemente din ce în ce mai multe în limba Românilor de aci, mai ales prin şcoală şi armată [4]). Dintre ştiutorii limbii sârbeşti, cei mai mulţi locuesc în sate şi cu populaţie sârbească [5]).

Românii trăesc în masă compactă şi formează majoritatea aproape în toate plăşile judeţelor Craina, Timoc, Morava şi Pojarevaţ. De acea toate sforţările statului sârbesc de a desnaţionalisa pe aceşti Români, n'a dat până acuma roadele aşteptate.

Dacă însă Românii din Serbia nu vor opune în viitor luptei ce li se dă prin şcoală şi biserică, de cât „încăpăţânarea lor înnăscută“ [6]) de până acuma, îşi vor putea păstra doar portul, obiceiurile, credinţele şi superstiţiile lor, pe cari nimeni nu încearcă să li le răpească, limba lor însă *„n'o să se lovească“* (potrivească) din ce în ce mai mult cu a noastră, până când într'o zi nu o să le mai înţelegem graiul.

Numai şcoala şi biserica românească ar putea să scape pe aceşti Români, aşa de numeroşi, şi aceasta trebue să le vie de la fraţii lor de pe malul stâng al Dunării, cari nu trebue să-i lase să piară.

---

1) De acea se şi găseşte rar la câte vre-o bătrână. Românce le îi zic *„şapţă ghin bătrâneaţa“*.

2) *Tih. Gheorghevici* op. cit. pag. 31 şi următ. O culegere complectă a folclorului Românilor din Serbia ar îmbogăţi mult literatura noastră populară.

3) De teamă că Sârboaicele nu le vor face toate *„pomenile“* după moarte, Românii nu se căsătoresc de cât foarte rar cu Sârboaice.

4) *«Noi vorbim româneşte ama nu se loveşce cu a voastră»*. (Un Român din Savinaţ).

5) Din 31.566 Români ştiutori ai limbii sârbeşti (după statistica Serbiei din 1900) pentru judeţul Pojarevaţ — unde Românii trăesc amestecaţi cu Sârbii — revine cifra de 14.399.

6) **Tih. Gheorghevici**: *Printre Românii noştri* pag. 66.

NOTĂ.— Din lipsă de spaţiu nu s'au putut fixa pe hărţi toate satele.

www.dacoromanica.ro

Romànii din Serbia[1]

No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
	I) Jud. Craina	
	a) *Plasa Negotin*	
1	*Bucovce* . . .	2475
2	Carbulovo . .	980
3	*Cioconari* . .	205
4	*Cobişniţa* . . .	2210
5	*Djanova* . . .	2520
6	*Duplian* . . .	1155
7	*Mocrane* . . .	2120
8	Negotin . . .	142[illegible]
9	*Prahova* . . .	1880
10	Raduevaţ . . .	2560
11	Reca	280
12	*Samarinovaţ* .	680
13	*Sârbo-Vla* . .	750
14	*Tabacovaţ* . .	405
	b) Plasa Bârza Palanca	
15	Bàrza Palanca .	1370
16	*Cameniţa* . .	1015
17	*Cupusişte* . . .	620
18	*Iabucovaţ* . . .	4075
19	*Malainiţa* . .	1035
20	*Miiailovaţ* . .	1560
21	*Plavna*	1695
22	*Slatina* . . .	930
23	Ştubic	95
24	*Uroviţa* . . .	2925
25	*Vratna*	540
	c) *Plasa Cliuci*	
26	*Bordeli* . . .	985
27	*Bărloaga* . . .	1180
28	*Cameniţa mare*	1090
29	Cladova . . .	950
30	*Claduşniţa* . .	670
31	*Corbovo* . . .	1490
32	*Costel* . . .	540
33	*Dzedzeraţi* . .	1430
34	*Graboviţa* . .	1585
35	*Manastiriţa* . .	380
36	Petrovo-Selo .	65
37	*Podvărşca* . .	1385
38	*Rătcovo* . . .	1480
39	*Reciţa*	1280
40	*Sip*	645
41	*Techia*	1130
42	*Văiuga*	825
43	*Vărbiţa mare* .	1170
44	*Vărbita mică* .	1530
45	*Veleşniţa* . . .	535
	d) *Plasa Craina*	
46	*Bliuvanovaţ* .	1900
47	*Coprivniţa* . .	1980
48	*Coroglaş* . . .	580
49	*Dubociani* . .	1080
50	*Glogoviţa* . .	1365
51	*Iasicova mare*	1770
52	*Iasacova mică* .	695
53	Luca	1350
	e) *Plasa Poreci*	
54	Boletin . . .	395
55	*Ciococevaţ* . .	1090
56	Golubine . . .	835
57	*Gorniane* . . .	2280
58	Maidan-Pec . .	765
59	Milanovaţ (Dolni) . .	835
60	Miroci	340
61	*Mosnarnei* . .	590
62	*Rudna Glava* .	1795
63	*Tanda*	745
64	*Ţărnaica* . . .	1280
65	*Toponiţa* . . .	865
	II) Jud. Timoc	
	a) *Plasa Bolievaţ*	
66	Baceviţa . . .	1145
67	Bogovina . . .	1350
68	*Dobro-Pole* . .	1075
69	Lucovo . . .	450
70	Mali Isvor . .	1885
71	*Osnici*	2255
72	*Podgoraţ* . . .	1350
73	*Savinaţ* . . .	825
74	*Şarbanovaţ* . .	2550

1) Satele subliniate sânt cu populaţia exclusiv românească.

www.dacoromanica.ro

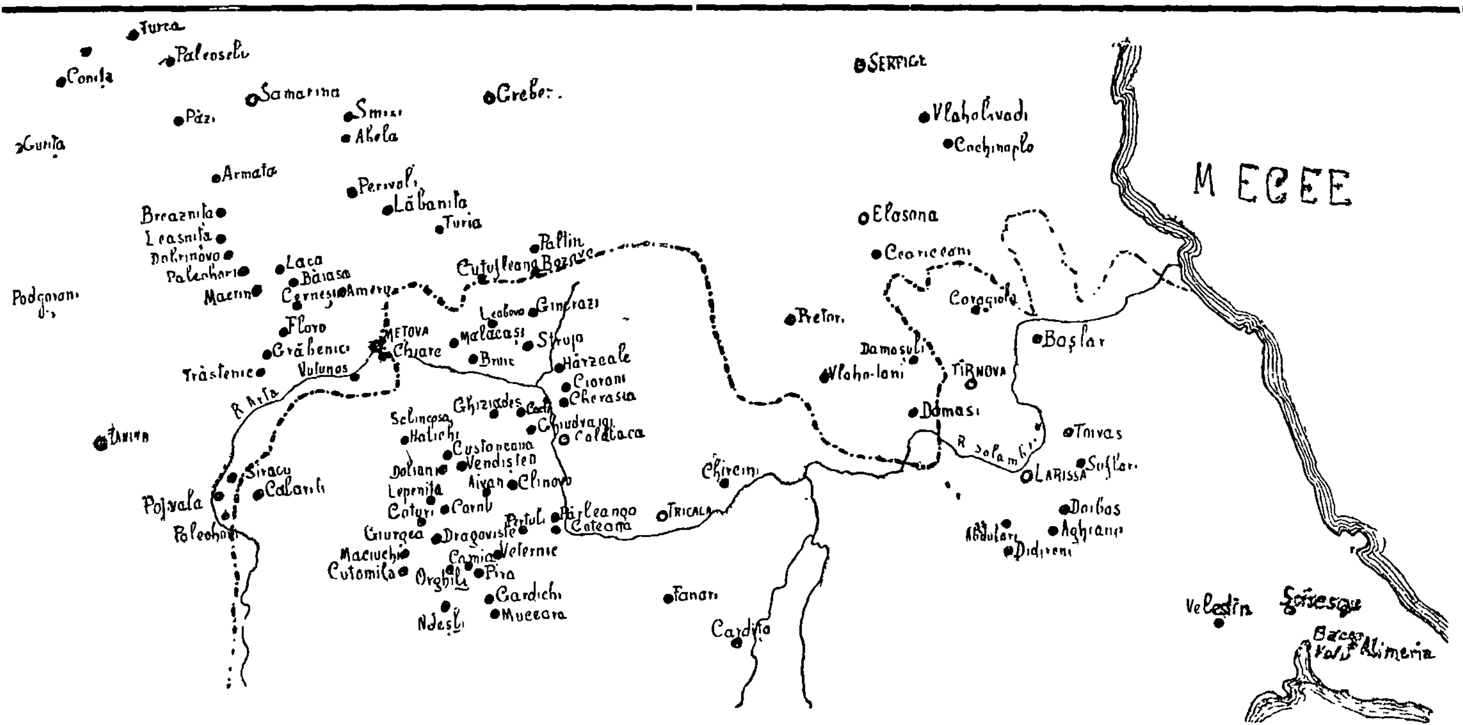
No. de ordine	Numele localităţilor	Numărul locuitorilor români
75	*Valaconie* . .	2235
76	*Zlot*	4530
	b) *Plasa Zaecear*	
77	*Bor*	1120
78	*Brestovaţ* . .	1755
79	*Bucie*	1365
80	*Gămzigrad* . .	1055
81	Gărlean . . .	1710
82	Isvorul mare . .	370
83	Lubniţa . . .	1900
84	*Metovniţa* . .	1550
85	*Nicolicevo* . .	1205
86	*Oştreli*	905
87	*Pârlita*	635
88	*Rặgotina* . . .	75
89	*Slatina*	1620
90	*Şlivar*	750
91	*Topla*	735
92	*Zaecear* . . .	1040
	III) **Jud. Morava**	
	a) Plasa Despotovaţ	
93	*Belaica* . . .	1720
94	Brestova . . .	50
95	Duboca . . .	140
96	Ezero	520
97	*Isacovo* . . .	1040
98	*Jidile*	605
99	*Lipoviţa* . . .	70
100	*Resaviţa* . . .	680
	b) *Plasa* Parachim	
101	*Batinaţ*	950
102	*Bigrenita* . .	2165
103	Chiupria oraş .	230
104	Supsca . . .	305
105	*Vlaşca*	570
	c) *Plasa Resava*	
106	*Bobova* . . .	2450
107	Dubniţa . . .	305
108	*Gladna*	450
109	*Iasenovo* . . .	1350
110	*Macevaţ* . . .	320

No. de ordine	Numele localităţilor	Numele locuitorilor români
111	Popovniac . .	75
112	Proştinaţ . . .	405
113	Sfilainat . . .	75
114	*Subotiţa* . . .	1050
115	Tropone . . .	520
116	*Vitejevo* . . .	1615
	IV) **Jud. Pojarevaţ**	
	a) *Plasa Golubaţ*	
117	*Bârniţa* . . .	385
118	*Crivacea* . . .	545
119	*Cudrej*	795
120	Dobra	505
121	*Dvorişte* . . .	1065
122	Golubaţ . . .	350
123	*Jitcoviţa* . . .	1120
124	Mileviche . . .	450
125	Mileşevo . . .	90
126	Ponicfa	120
127	*Snegotin* . . .	1595
128	*Sârbţe*	320
129	*Vucoviche* . .	730
	b) *Plasa Jvijd*	
130	*Bucovsca* . . .	980
131	*Caona*	1150
132	Cuceaina . . .	385
133	*Duboca* . . .	4445
134	*Leşniţa*	460
135	*Maidan* Cuceaina	140
136	Mişlenovaţ . .	280
137	*Mustapiche* . .	1550
138	*Neresniţa* . . .	2710
139	Racova Bara .	975
140	*Sena*	1490
141	Turia	925
142	*Ţeroviţa* . . .	325
143	*Voluia*	1080
144	*Zagreba* . . .	570
	c) *Plasa Mlava*	
145	*Aliudova* . . .	675
146	Arnaut Popovaţ	475
147	Burovaţ . . .	65

www.dacoromanica.ro

No. de ordine	Numele localităților	Numărul locuitorilor români
148	*Busur*	1310
149	*Cladurovo* . .	1200
150	*Cobile*	1770
151	Dobărne . . .	390
152	*Dubocica* . . .	1340
153	*Jdrelo*	1640
154	*Lescovaț* . . .	620
155	*Manastirița* . .	1695
156	*Melnița* . . .	2420
157	Pancovo . . .	370
158	Petrovaţ . . .	85
159	*Ranovaț* . . .	3665
160	*Rașanaț* . . .	2275
161	*Stamnița* . . .	1935
162	*Starcevo* . . .	1345
163	*Vitovnița* . . .	615
164	Voşanovaţ . .	105
165	Zabărghe . . .	150
	d) *Plasa Morava*	
166	Boşniac . . .	380
167	*Cocetin*	670
168	Cuşilevo . . .	635
169	Jabari	180
170	*Mirievo* . . .	1120
171	Oreşcoviţa . .	180
172	*Orlevo*	1250
173	Polatna . . .	130
174	*Porodin* . . .	3775
175	Rachinaţ . . .	1005
176	Sibniţa	340
177	*Sviniarevo* . .	360
178	*Tichevaț* . . .	565
179	*Vărbnița* . . .	1200
	e) *Plasa* **Pojarevaţ**	
180	Batovaţ	65
181	Batuşa	40
182	Bradarţi . . .	50
183	Brejane	1305
184	Clenovnic . . .	35
185	Costolaţ . . .	340
186	Luciţa	365
187	Nabărghe . . .	205
188	Petca	430
189	Pojarevaţ . .	780
190	Poliana	2005
191	Prahovo . . .	1030
192	Salacovaţ . . .	370
193	*Șlivovaț* . . .	305
194	Tărniane . . .	585
195	Topolniţa . . .	65
196	Ţărniche mare .	105
197	Ţărniche mic .	245
198	Velico Selo . .	830
199	Vlaşchi-Dol . .	1430
	f) *Plasa Ram*	
200	*Djuracovo* . .	1220
201	*Doliașnița* . .	970
202	*Ceșleva Bara* .	1250
203	Clicevaţ . . .	245
204	Curiace	95
205	Cusiche . . .	190
206	Ram	275
207	*Recița*	1000
208	*Topolovnic* . .	2015
	g) *Plasa Homol*	
209	Blizniac . . .	460
210	*Breznița* . . .	370
211	Crepolin . . .	1650
212	Crupaia . . .	85
213	*Iasicovo* . . .	1460
214	Jagubiţa . .	1450
215	*Laznița* . . .	3610
216	*Lescovo* . . .	460
217	*Magudița* . . .	75
218	Milatovat . . .	2005
219	*Osanița* . . .	910
220	*Siga*	530
221	Suvo-Dol . . .	130
222	*Vlaole mare* . .	930
223	Vlaole mic . .	200
	Total . .	**226.220**

www.dacoromanica.ro

Epirul, Tesalia şi Albania de Sud

cu oraşele şi satele locuite de Aromâni

32

www.dacoromanica.ro

M. EGEE

Macedonia şi Bulgaria

CU ORAŞELE ŞI SATELE LOCUITE DE AROMÂNI

www.dacoromanica.ro

ALBANIA

REGIUNEA CU ORAȘELE ȘI SATELE LOCUITE DE AROMÂNI

Marea Adriatică
Durațo
Tirana
R. Arzen
Rapani
Rescza
Cavaia
R. Cavaia
Bhlai
Rogopina
Gresia
Rotul
Villa
Bulai
Pescari
Peschinie
R. Scumbi
Cericu
Ghianti
Elbasan
Strmen
Flochi
R. Tomor
Sintepremte
Diviaca
Moza
Cruecuchi
Spuliata
Gradiște
Lușnia
Carbunara
Eșigura
Bumbulima
Cernapașa
Polovina
Pobrati
Libovșa
Cruetepost
Colonia
Petova
R. Semeni
Verria
Feareca
Drisa
Levani-Samar
Fracula
Amet-Beias
Veterni
Moravа
Petrecondi
Starovo
Berat
Brestani
Drobonl
Bikes
Hogeani
Vartop
Bracula
Protoduia
R. Osum
Grabova
Dușari
Protopapa
R. Cheliadoni
Lunca
Nicea
Pogradel
Rrmani
Ohrida
Beala de Sus
Beala de Jos
Struga
Sipsca
Moshopole
Pleasa
Dișnița
Corița
Biglișta
Drenova
Bulcuchi
Libonia
Jarda
Nicolița
Gramust
Novoselo
Mifoli
Scrapari
Bunavia
Bestrova
Resilie
Babița
Valona
Mulipașa
Giurina
Silișie
Selenița
Gradisca
Libonia
Pitari
R. Voiusa
R. Sușița
Suropoli
Belan
Raptua
Breioni
Le ptica
Cosina
Cutali
Buhali
Bagma
Premeti
Budari
Frașeri
Zavaleani
Gorișiani
Lubsca
Chelaristi
Tramiște
Badelioni
R. Carsova
Megidie

www.dacoromanica.ro

România

DUNĂREA

SERBIA

BULGARIA

REGIUNEA CU ORAŞELE ŞI SATELE LOCUITE DE ROMÂNI

www.dacoromanica.ro

SERBIA

REGIUNEA CU ORAŞELE ŞI SATELE LOCUITE DE ROMÂNI

www.dacoromanica.ro

www.dacoromanica.ro